

М. В. Литвинчук Рудницька Н. Ю., Формування творчих здібностей в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках "Я досліджую світ". Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу: досвід, реалії, перспективи. Збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (29 листопада 2022 року) / за заг. ред. І.В. Голубовська – Житомир: ФО-П «Н.М.Левковець», 2022. – С 78-81.

М. В. Литвинчук,
студентка ННІ педагогіки;
науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової освіти та культури фахової мови **Рудницька Н. Ю.**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Формування творчих здібностей в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках "Я досліджую світ"

У наш час актуалізувалася проблема творчого розвитку особистості. Система освіти більшості цивілізованих країн орієнтована на розвиток творчих здібностей у суспільстві загалом і в кожній людині зокрема. Підвищена увага приділяється не тільки розвитку творчих здібностей особистості, а й створюються умови для прояву цих здібностей у різних сферах життєдіяльності.

Актуальність проблеми зумовлюється змінами в сучасній освіті. Одним із завдань школи є формування й розвиток інтелектуальної, творчої та ініціативної особистості шляхом упровадження нестандартних форм навчання. Для виховання пізнавального інтересу учнів до вивчення природничої галузі ми досліджували розвиток творчих здібностей учнів на уроках ЯДС з використанням інтерактивних технологій навчання, впровадження яких сприяло б розширенню їхнього творчого потенціалу та вдосконаленню навчальної діяльності.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості [5, с. 3].

Сучасні вимоги освітніх стандартів змушують учителів не лише надавати учням інформацію, а й шукати шляхи її застосування на практиці, в повсякденному житті. Знання не заради знання, а знання – для збагачення життєвого досвіду.

Мета нашої статті – повернути в учнів інтерес до природничої галузі, зробити навчання цікавим, підсилити бажання вчитися; розробити стратегію і тактику дій, що сприятимуть усебічному розвитку творчих здібностей учнів на уроках ЯДС шляхом раціонального використання інтерактивних форм і методів навчання.

Проблема розвитку творчих здібностей школярів докладно вивчена такими дослідниками, як: Ю. Азаров, Л. Виготський, В. Загвязинський, І. Зязюн, В. Кан-Калік, Г. Тарасенко, Ю. Самарін, С. Сисоева, Л. Ярошук та ін. Ідеї інтерактивного навчання розглядали В. Андрушенко, Т. Груба; проєктні технології – К. Баханов, В. Гузеєв, І. Єрмаков, О. Пехота тощо.

Так, Л. Виготський писав: "Творчість існує "на ділі" не тільки там, де вона створює великі історичні твори, але й скрізь, де людина уявляє, комбінує, змінює та створює щось нове, якою б крупицею це нове не було порівняно зі створенням генія" [2, с. 6].

Більшість авторів переконані в тому, що здатність до творчості притаманна всім без винятку людям; це характерно для дитинства, але часто з плином часу така здатність зникає. Важливу роль у творчому процесі відіграє сміливість – спосіб приймати рішення в ситуації невизначеності, здатність не боятися власних висновків і йти обраним шляхом до кінця.

О. Січкарук трактує інтерактивні методи, як "методи, в основі яких лежить спілкування. Воно має чітко визначену тему, мету, дидактичне завдання. Результатом такого спілкування є вирішення проблеми, розв'язання задачі, знаходження шляхів рішення критичної ситуації" [4, с. 18].

Інтерактивні технології – це не зовсім новий, але творчий, цікавий підхід до організації навчальної діяльності учнів. Їх слід використовувати на уроках ЯДС, оскільки вони сприяють розвитку творчих здібностей кожного учня; формуванню системи загальнолюдських цінностей та загальноприйнятих норм поведінки як на уроках ЯДС, так і в житті.

Дослідно-експериментальна робота з формуванням творчих здібностей в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках "Я досліджую світ" проходила на базі ОНЗ "Городницької ЗОШ І-ІІІ ступенів" Новоград-Волинського району Житомирської області. Педагогічним експериментом було охоплено 46 учнів 4-А та 4-Б класів.

Під час констатувального етапу експерименту було проведено перевірку сформованості творчих здібностей в учнів початкової школи на уроках ЯДС.

З метою діагностики рівнів сформованості творчих здібностей в учнів початкової школи використовувалася "Методика визначення сформованості творчих здібностей людини", модернізована проф. М. С. Янцуром, та методика Торренса.

До критеріїв і показників сформованості творчих здібностей в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках "Я досліджую світ" ми віднесли мотиваційний, когнітивний, ціннісно-рефлексивний, емоційно-вольовий, діяльнісний. Охарактеризували рівні сформованості творчих здібностей в учнів початкової школи засобами інтерактивних технологій на уроках "Я досліджую світ" як високий, середній та низький.

У контрольній та експериментальній групах рівень сформованості творчих здібностей недостатній. Тому ми пропонуємо застосовувати

інтерактивні технології для покращення рівня сформованості творчих здібностей молодших школярів.

Саме ігрові обставини інтерактивних технологій вводять школярів у звичну атмосферу дитинства й дають змогу зробити пізнавальну діяльність приємною, цікавою та ефективною. Під час роботи в інтерактивній взаємодії учні стають більш уважними, відповідальними за власні висловлювання; у дітей розвивається пізнавальний інтерес та певні амбітні бажання бути обізнаними для досягнення кращого результату.

Також використання інтерактивних методів навчання веде до фахового зростання самого вчителя. Варто зробити перший крок, і після декількох старанно підготовлених уроків педагог відчує, як змінилося ставлення до нього учнів, сама атмосфера в класі, що слугуватиме додатковим стимулом роботи за інтерактивними технологіями.

Дане дослідження не вичерпує всіх питань формування розвитку творчих здібностей в учнів початкових класів на уроках ЯДС. Наступні наукові дослідження можуть відбуватися у напрямку застосування інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи.

Список використаної літератури

1. Дичківська І. М. Інноваційні підходи у побудові виховного простору школи Саммерхілл. *Філософія. Педагогіка. Суспільство*. 2011. Вип. 1. С. 129–140.
2. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / авт.-упор. І. І. Дівакова. Тернопіль : Мандрівець, 2008. 180 с.
3. Пометун О. Як оцінити діяльність учнів на інтерактивному уроці. *Доба*. 2012. № 2. С. 2–6.
4. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі. Київ, 2006. 86 с.
5. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти : початкова школа : іншомовна освіта + Державний стандарт початкової освіти. Київ : ТД "ОСВІТА – ЦЕНТР+", 2018. 80 с.